

Kívül az első százon

PUBLICISZTIKA - LXV. évfolyam, 8. szám, 2021. február 26.

A családokért felelős tárca nélküli miniszter a napokban az örökbefogadás aktuális kérdéseiről beszélt. Novák Katalin szájából ekkor hangzott el a több mint tíz év Fidesz-kormányzás után is fölkavaró kijelentés: „Ki merem jelenteni, hogy a homoszexuálisok örökbefogadásának kérdése pillanatnyilag nem szerepel a magyar emberek első száz problémája között, és mi eszerint állunk a kérdéshez.” Az idézett szövegrész két állítást tartalmaz. Először azt tisztázza, hogy a hazai lakosságot hidegen hagyja, hogy a meleg emberek akár közösen (azonos nemű párkapcsolat formájában), akár egyedülálló státuszukra hivatkozva jogosultak-e olyan gyereket örökbe fogadni, akiről vér szerinti szülője lemondott. A politikus közlendőjének második fele az első állításból levont következtetés: a kormánypárt alelnöke szerint, amennyiben a választók többsége nem igényel további szellemi-morális erőfeszítést, a kormánytöbbség is *eszerint áll a kérdéshez*.

Fogadjuk el egyfajta munkahipotézisként, hogy a miniszteri mondandó első fele igaz: nincs számottevő politikai jelentősége annak, hogy az országgyűlés miként szabályozza a „homoszexuálisok” örökbefogadással összefüggő lehetőségeit, azt eleve megtiltja, vagy inkább az általános családjogi előírásokat alkalmazza, és egy-egy konkrét hatósági eljárásban mérlegeli az örökbefogadásra váró gyerek érdekeit. A Fidesz-KDNP-koalíció, amikor a lakossági elvárásokat számba veszi és rangsorolja, nyilván kellő gondossággal jár el. Fontosabb ezért azt megvizsgálunk, vajon megengedhető-e, hogy a miniszter a közvélemény közönyéből jusson el ahhoz a konklúzióhoz, hogy az adott kérdéssel mindaddig foglalkozni sem érdemes, amíg az föl nem kerül a „magyar emberek első száz problémája közé”. Ez a megközelítés már csak azért is figyelmet érdemel, mert számos embertársunk küzd olyan nehézségekkel, legyen az egy ritka és költséges kezelést igénylő betegség vagy a hajléktalanok pusztító létállapota, melyeket a választók többsége éppúgy nem sorol a fontos, azonnali döntést igénylő ügyek közé, mint a „homoszexuálisok örökbefogadását”. Novák Katalin elszólása alkotmányossági nézőpontból is vállalhatatlan. Ha a kormány egy társadalmat megosztó kérdést csak abban az esetben tűz politikai napirendjére, ha azt százezrek követelik, azzal elismeri, hogy – szemben az Alaptörvény XV. cikkében írottakkal – a törvény és a törvényhozó előtt az emberek *nem egyenlők*: az államnak a hátrányos helyzetű csoportok életesélyeivel – statisztikai szempontból értékelhető választói érdeklődés hiányában – nem dolga foglalkozni. Ez amúgy a hátrányos helyzet tilalmáról szóló, ugyancsak alkotmányos védelmet élvező alaptörvényi passzussal sem összeegyeztethető.

Elmondhatjuk tehát, hogy olyan országban élünk, ahol egy miniszter következmények nélkül kijelentheti, a kisebbségekkel kapcsolatos kezdeményezések kapcsán hiába várunk arra, hogy a kormány hivatalból tanulmányozza, tisztességesek-e a hatályos törvények előírásai, indokolt-e megvitatni azok esetleges módosítását. Akiket érinthetne a közös, felelős gondolkodás, azok a Fidesz-KDNP-koalíció szemében nem számítanak embernek. Aki kiszolgáltatott, az csak a tárgya, nem pedig az alanya a kereszténynek hazudott autokrata világrendnek. Kosztolányi *Édes Anna* című regénye végén mondja Miniszter doktor a gyilkossá lett cselédlányról: „Nem úgy bántak velem, mint egy emberrel.” Az idős orvost persze a Horthy-korszak kezdetén se vették komolyan. Rajta kívül ugyanis mindenki tudta, hogy a jogfosztás elleni harcnak nincs mérhető támogatottsága.